

A Fővárosi Ítéletábra a Dr. Cziné Gáspár Ügyvédi Iroda (**fél címe.**, ügyintéző: dr. Cziné Gáspár ügyvéd) által képviselt dr. felperes neve(felperes címe.) felperesnek, az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviselési Osztály (fél címe 2, ügyintéző: dr. Szalai Marcell előadó) által képviselt alperes neve(alperes címe.) alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2015. július 2. napján meghozott 22.P.20.177/2015/8. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 432.000 (Négyszázharminckétezer) forintot, és ezen összegnek a 2010. május 8. napjától 2013. június 30. napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév megelőző utolsó napon érvényes, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 15.000 (Tizenötezer) forint perköltséget.

A le nem rótt 25.920 (Huszonötezer-kilencszázhusz) forint kereseti és 34.560 (Harmincnégyezer-ötszázhatvan) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Megállapítja, hogy a felperes jogosult az illetékügyi hatóságtól 26.000 (Huszonhatezer) forint szükségtelenül lerótt fellebbezési illeték visszaigénylésére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... Kft. felperesnek a ... Zrt. alperes ellen a Fővárosi Bíróságon 15.P.21.148/2008. szám alatt kártérítés megfizetése iránt folyamatban volt perben (a továbbiakban: alapper) az alperes a 2009. november 14. napján kelt 16. számú végzésével igazságügyi szakértőként rendelte ki a felperest. A felperes a szakértői véleményt elkészítette és kérte szakértői díjának megállapítását. Az alperes a szakvéleményt kiadta az alapper felperesének és ezzel egyidejűleg a 2010. február 26. napján kelt és 2010. április 7. napján jogerős 22.számú végzésében a felperes szakértői díját 432.000 forintban állapította meg. Kijavított végzésében az alapper felperesét kötelezte a szakértői díj előlegezésére és felhívta, hogy a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatala Elnöki Letétkezelőjénél 8 napon belül helyezze letétbe a szakértői díjat.

Az alapper felperese a felhívásnak nem tett eleget. Az alperes ezért a 2010. április 30. napján kelt 25. számú végzésében pénzbírság terhe mellett hívta fel a szakértői díj letétbe helyezésére, majd miután a felhívásnak továbbra sem tett eleget, a 2010. június 16. napján kelt 27. számú végzésével a letétbehelyezés elmulasztása miatt 100.000 forint pénzbírsággal sújtotta és ismételt felhívta a szakértői díj letétbe helyezésére.

A felperes a 2010. szeptember 27. napján kelt beadványában sérelmezte a szakértői díj kifizetésének elmaradását. A Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiumának Kollégiumvezetője a 2010. október 19.

napján kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy bár a szakértőt kirendelő végzést a bíróság hozza meg és a szakértő feladatát is a bíróság határozza meg, a kirendelés azonban a fél indítványa alapján és a fél költségviselése mellett történik. Ezért a szakértő a szakértői díj előlegezésére kötelezett féllel kerül jogviszonyba. Az a tény, hogy a szakértő kirendelése előtt a bíróság nem hívta fel a bizonyító felet a szakértői díj letétbe helyezésére, nem változtat azon, hogy a szakértő díj viselésére a fél köteles. Tájékoztatta a felperest arról, hogy a szakértői díjat megállapító végzés jogerős és végrehajtható, ezért a szakértőnek kell kérnie a féllel szemben a végrehajtás elrendelését. A Fővárosi Bíróság Elnöke a 2010. december 16. napján kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a bíróság számára a szakértői díj behajtása érdekében nincs jogi eszköz, a felperes kérheti a végrehajtási eljárás kezdeményezését a szakértői díj előlegezésére köteles féllel szemben. A felperes nem kezdeményezett végrehajtási eljárást az alapper felperesével szemben.

A felperes keresetében azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 432.000 forint és 2010. április 7. napjától esedékes késedelmi kamatainak a megfizetésére. Keresetének ténybeli alapjául arra hivatkozott, hogy az alperes nem helyeztette előzetesen letétbe a szakértői díjelőleget a bizonyításra köteles féllel. Ezért nem jutott hozzá a megállapított szakértői díjához, ezzel az alperes a felperesnek kárt okozott.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy az alperes a jogszabályi előírásoknak megfelelően kötelezte a per felperesét a szakértői díj letétbe helyezésére, aki a felhívásnak pénzbírság ellenére sem tett eleget.

A felperes részére rendelkezésre áll a jogerős és végrehajtható díjmegállapító végzés, ezért lehetősége van a szakértői díj előlegezésére köteles féllel szemben a végrehajtási eljárás kezdeményezésére. A felperes kárának bekövetkezése csak akkor lenne megállapítható, ha a felperes igazolná, hogy a szakértői díj végrehajtása érdekében a szükséges intézkedéseket megtette, de a végrehajtási eljárás nem vezetett eredményre.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a Ptk. 339. § (1) bekezdésére, valamint a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdésére hivatkozással elutasította. Ítéletét azzal indokolta, hogy felperes kára még nem következett be, ezért a kártérítési felelősség megállapításának egyik feltétele hiányzik. Az alperes jogerős és végrehajtható végzésben kötelezte az alapper felperesét a szakértői díj megfizetésére. Ez alapján a felperesnek végrehajtási eljárást kellett volna kezdeményeznie. Ennek hiányában nem lehet megállapítani, hogy követelése megtérülésének a lehetősége eleve sikertelen.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében azt kérte, hogy az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és kötelezze az alperest 432.000 forint és ennek 2010. május 8. napjától esedékes késedelmi kamatainak megfizetésére.

Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a Pp. 76. § (1) bekezdés azon rendelkezésének figyelmen kívül hagyása, amely szerint a bíróság szakértő kirendelése esetében a szakértői díj fedezésére előreláthatólag szükséges összeg letétbe helyezését köteles elrendelni, nyilvánvaló és kirívó jogsértést valósított meg, amely azzal az eredménnyel járt, hogy a felperes elvégzett munkája ellenére nem jutott hozzá a szakértői díjhoz.

Vitatta, hogy a szakértő a bizonyító féllel kerül jogviszonyba, ezért a felperesnek kellene a vele jogviszonyban nem álló féllel szemben végrehajtási eljárást kezdeményeznie.

Sérelmezte az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását, hogy kára még nem következett be, mert végrehajtási eljárás kezdeményezésének hiányában nem lehet megállapítani, hogy a megtérülés lehetősége eleve sikertelen. Állította, hogy kára véglegesen bekövetkezett, és cégkivonattal igazolta, hogy az alapper felperesének jogutódját, a ... Korlátolt Felelősségű Társaságot a Cégbíróság 2012. február 15-i hatállyal felszámolás miatt törölte, így követelése megtérülésének a lehetősége kizárt.

Hivatkozott arra is, hogy a végrehajtási eljárás kezdeményezése, illetve a felszámolási eljárásban hitelezőként való fellépés nem minősül olyan rendes jogorvoslatnak, amely kimerítésének

elmulasztása a Ptk. 349. § (1) bekezdés alapján a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősséget kizárja. Kára tehát bekövetkezett és ennek oka az volt, hogy az alperes elmulasztotta a szakvélemény elkészítése előtt a szakértői díj letétbe helyeztetését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A Pp. 235.§ (1) bekezdésére hivatkozással vitatta, hogy a felperes a másodfokú eljárásban új tényként hivatkozhat a ... Kft. megszűnésére. A felperes az elsőfokú eljárásban a bíróság tájékoztatása alapján tudomással bírt arról, hogy kárának bekövetkezését bizonyítania kell. A fellebbezésben hivatkozott nyilvános cégadatok az elsőfokú eljárás során is hozzáférhetőek voltak, azokra a felperes önhibájából nem hivatkozott.

Álláspontja szerint a felperesnek azt is bizonyítania kellett volna, hogy a kár elhárítása érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, azaz az alapper felperesével szemben késedelem nélkül megindította az igényérvényesítéshez szükséges eljárást. A kötelezett időközbeni megszűnése és a követelés behajthatatlanná válása a felperes mulasztására vezethető vissza.

Vitatta a felperesnek azt a jogi álláspontját, hogy a szakértő a kirendelés folytán a kirendelő hatósággal és nem a féllel kerül jogviszonyba.

Másodlagosan kármegosztás alkalmazását kérte, mert a felperes az alapperben nem tett eleget a 3/1986. (II.21.) IM rendelet 9.§ (5) bekezdésben foglalt kötelezettségének sem.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a ... Kft. felszámolási eljárásának iratai (alperes neve Gazdasági Kollégiuma Felszámolási Csoport 6. Fpk. 5792/2009. számú iratok) alapján az alábbiak szerint kiegészíti:

Az alapper felperese a ... szám alatti székhelyű Cg.... cégjegyzékszámú ... Korlátolt Felelősségű Társaság volt. Székhelye a ... szám alatti címre, cégjegyzékszáma ...-re változott. 2009. július 7. napjától kezdődően pedig a Kft. neve ... Korlátolt Felelősségű Társaság lett.

2009. augusztus 3. napján a ... Nonprofit Kft. kezdeményezte a ... Kft. felszámolási eljárásának megindítását. A Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiumának Felszámolási Csoportja a 2010. június 4. napján kelt 11. számú végzésével megállapította a ... Kft. fizetése képtelenségét és felszámolását főeljárásként elrendelte.

A felszámolás megindításának közzétételéről szóló 6.Fpk.01-09-005792/14. számú végzését a Fővárosi Bíróság 2010. július 22. napján tette közzé, amely végzés tartalmazza, hogy mindazok, akik az adóssal szemben fennálló követeléseiket a felszámolás során hitelezőként érvényesíteni kívánják, ismert követeléseiket a végzés közzétételétől számított 40 napon belül jelentsék be a felszámolónak.

A határidőn belül négy hitelező jelentett be hitelezői követelést 1.831.822 forint összegben. Az adós nem rendelkezett vagyonnal, a felszámolás alatt sem értékesítésből, sem követelésből nem keletkezett bevétel, a záró pénzeszköz 0 forint volt.

Tekintettel arra, hogy az adósnak nem volt vagyona a várható felszámolási költségek fedezetére sem, továbbá a nyilvántartások, illetőleg a könyvvezetés hiányai miatt az eljárás technikailag lebonyolíthatatlan volt, a felszámoló javaslatot tett a bíróságnak az 1991. évi XLIX. törvény 63/B. § (1) bekezdése alapján az adós egyszerűsített felszámolás keretében történő megszüntetésére.

A Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiuma Felszámolási Csoportja a 2011. december 13. napján kelt és 2012. január 18. napján jogerős 26. számú végzésével az adós felszámolási eljárását egyszerűsített módon befejezte és az adóst megszüntette. Végzésében megállapította, hogy vagyon hiányában a felszámolási költségekre, a hitelezői igények kiegyenlítésére nincs fedezet.

A 27. számú végzés elrendelte az egyszerűsített felszámolási eljárás befejezésének közzétételét azzal, hogy a ... Kft. (előző elnevezése ... Kft., előző székhelye:, cégjegyzékszáma: ..., adószáma: ...) gazdálkodó szervezet elleni felszámolási eljárás, mint egyszerűsített felszámolás a

2011. december 13. napján kelt és 2012. január 18. napján jogerőre emelkedett végzés alapján befejeződött.

A kiegészített tényállás alapján a felperes fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes az alapperben nem tett eleget a Pp. 76. § (1) bekezdésben foglalt azon kötelezettségének, amely szerint szakértő kirendelése esetében a bíróság a szakértői díj fedezésére előreláthatólag szükséges összeg letétbehelyezését köteles elrendelni. Nem foglalt állást azonban abban a kérdésben, hogy az alperesnek ez a mulasztása olyan jogellenes magatartás-e, amely a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősséget a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése, illetve a Ptk. 339. §. alapján megalapozza.

A Pp. 76. § (1) bekezdése teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű: úgy rendelkezik, hogy a bíróság köteles a szakértői díj fedezésére előreláthatólag szükséges összeg letétbehelyezését elrendelni. Fel sem merülhet az alkalmazandó jogszabály többféle értelmezése, a szakértői díj letétbe helyezésére vonatkozó döntés nem mérlegelés eredménye.

Egyértelmű a bírói gyakorlat abban, hogy csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg a jogalkalmazó szerv kárfelelősségét. A tévedések súlyának értékelésére azonban csak akkor kerülhet sor, amikor a jogalkalmazás során tényállást kell megállapítani, jogszabályokat kell értelmezni és ezek egybevetésével kerül sor a döntés meghozatalára. Ha a figyelembe veendő jogszabály rendelkezése teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a ténymegállapítás és a döntés nem mérlegelés eredménye, általában nem lehet szó a felróthatóság körén kívül eső tévedésről, téves jogalkalmazásról. (EBH2001.526., BH2001. 423., BH1996.311., BDT2008. 1817.)

A perbeli esetben az alperesnek mérlegelést kívánó jogalkalmazási tevékenységet nem kellett végeznie, egyetlen, mérlegeléstől független döntés meghozatalára volt lehetősége: kötelezettsége volt a szakértői díj letétbe helyeztetése. Ennek elmulasztásával olyan kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedést valósított meg, amely a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése szerinti felelősségét megalapozza.

Nincs eljárásjogi akadálya annak, hogy a felperes a fellebbezésben hivatkozzon kárának bekövetkezésére és az állítását megalapozó bizonyítékokra.

A Pp. 235. § (1) bekezdés második fordulata valóban úgy rendelkezik, hogy a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az – elbírálása esetén – reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Ez a korlát azonban csak akkor alkalmazható, ha az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésében, valamint a 141. § (2) és (6) bekezdésében foglalt kötelezettségeit maradéktalanul teljesíti és a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatja. Amennyiben az elsőfokú bíróság ezen kötelezettségét nem teljesíti, akkor a Kúriának az ítélet hatályon kívül helyezésével kapcsolatos egyes kérdéseiről szóló 1/2014. (VI.30.) PK véleményének 6.) pontja szerint a másodfokú bíróság kötelezettsége a hiányzó tájékoztatás megadása és ebben az esetben a Pp. 235. § (1) bekezdésében szabályozott korlát nem akadálya az új tény állításának és az új bizonyíték előterjesztésének.

Az elsőfokú eljárás irataiból az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság tájékoztatási kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget, így nem volt akadálya annak, hogy az ítéletábra a fellebbezésben előadott új tényeket és új bizonyítékokat vizsgálja, illetve a másodfokú eljárás során okirati bizonyítékokat szerezzen be.

A fellebbezéshez csatolt cégkivonat és a másodfokú eljárásban beszerzett felszámolási iratok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alapper felperese felszámolási eljárás eredményeként megszűnt, ezért alapos a felperesnek az a fellebbezési hivatkozása, hogy kára – az, hogy nem jutott

hozzá a 432.000 forint összegű szakértői díjához – véglegesen bekövetkezett.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az alperes jogellenes magatartása és a kár bekövetkezése között az okozati összefüggés fennáll. A szakértői díj előlegezésének célja ugyanis az, hogy biztosítsa a szakértő részére a szakvélemény elkészítését követően a szakértői díj azonnali és további intézkedés nélküli megtérülését. Az előlegezés elmaradásával ez megghiúsult, az előlegezés elmaradása tette lehetővé, hogy a szakértő szakértői véleményét elkészítette, de annak díjához nem jutott hozzá.

Ez pedig azt jelenti, hogy a kártérítési felelősség Ptk. 339. § (1) bekezdésben meghatározott valamennyi feltétele – a jogellenes magatartás, a kár bekövetkezése, valamint a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés – fennáll.

A Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdés alapján a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

Ebből a szempontból jogorvoslatnak csak az az eljárás minősül, ami a kár elhárítására egyértelműen alkalmas. A Pp. nem szabályoz olyan rendes jogorvoslati lehetőséget, amelyet a felperes igénybe vehetett volna annak érdekében, hogy a szakértői díj előzetes letétbehelyezéséről rendelkezzen az alperes. Az alperes által hivatkozott végrehajtási eljárás nem jogorvoslat, – célja nem egy bírósági határozattal okozott jogsérelem orvoslása, hanem a jogerős bírósági határozattal megállapított követelés érvényesítése – tehát a Ptk. 349. § (1) bekezdés alkalmazása fel sem merülhet.

A bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősség megállapítása során azonban a felelősség általános szabályait, így a Ptk. 340. §. rendelkezését is alkalmazni kell. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében éppen arra hivatkozott, hogy a felperesnek bizonyítania kellett volna, hogy a kár elhárítása érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, azaz az alapper felperesével szemben megfelelő időben, késedelem nélkül megindította az igényérvényesítéshez szükséges eljárást. Egyetért az ítélet tábla az alperesnek azzal az álláspontjával, hogy a végrehajtási eljárás megindítása a kár elhárítására elvileg alkalmas eszköz lehet, mert a végrehajtási eljárás időben történő megindításával a szakértő a díjköveteléséhez hozzájuthat.

A felperesnek a perben következetesen képviselt jogi álláspontja az volt, hogy szakértőként nem az alapper felperesével, hanem a bírósággal került jogviszonyba, szakvéleményét az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény 1. § (1) bekezdése szerint a bíróság kirendelése alapján készítette el és a 17. § (4) bekezdés szerint a szakértői díját a bíróság, mint kirendelő hatóság volt köteles kifizetni. Ezért az alapper felperesével szemben végrehajtási eljárás kezdeményezésére nem is volt jogalapja. Hivatkozott arra is, hogy az alapperben hozott 22. számú, szakértői díjat megállapító és a felperest a szakértői díj letétbe helyezésére kötelező végzés nem azt rendelte el, hogy az alapper felperese fizesse meg a felperesnek a szakértői díjat, hanem a kedvezményezett az alperes volt, tehát végrehajtást is az alperes kezdeményezhetett volna.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében ezzel a felperesi érveléssel szemben arra hivatkozott, hogy a Pp. rendelkezései alapján a bíróság – illetve az állam – a per költségeit csak kivételes esetekben viseli, jelen eljárás alapjául szolgáló perben pedig a költségek állam általi előlegezésére vagy viselésére okot adó körülmény fel sem merült.

A felperes jogi érvelése alapján állást kellett foglalni abban a kérdésben, hogy a szakértői díj fizetési kötelezettséget keletkeztető jogviszony a bíróság és a szakértő, vagy a szakértő és a bizonyításra kötelezett fél között jött létre.

A Ptk. 205. § (1) bekezdése szabályozza a magánjogi szerződés létrejöttét, amely szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. Egyértelmű, hogy a

bizonyításra kötelezett fél, az alperes felperese és a szakértő között ilyen szerződés nem jött létre. A szakértőnek a szakvélemény elkészítésére vonatkozó kötelezettsége nem a fél és a szakértő megállapodása alapján, a Ptk. szabályai szerint keletkezett, hanem azt jogszabály hozta létre, mégpedig az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény, amelynek a 13. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szakértő (a jogszabályban rögzített kivételekkel) köteles eljárni a hatóság kirendelése alapján. A felperes tehát valóban nem magánjogi jogviszonyba került a bizonyításra kötelezett féllel, hanem a felperes a bíróság jogszabály által lehetővé tett rendelkezése, a bíróság kirendelése alapján járt el.

A jogi szabályozás folytán azonban – függetlenül attól, hogy nem jött létre megbízási jogviszony a bizonyításra kötelezett fél és a szakértő között – a szakértői díj előlegezésének kötelezettsége a Pp. 76. § (1) bekezdése, mint fő szabály szerint a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság feladata annyi, hogy a Pp. 76. § (1) bekezdés harmadik fordulata alapján rendelkezik a szakértői díj előzetes letétbehelyezéséről, a szakvélemény elkészülte után a szakértő díját a Pp. 187. § (2) bekezdés alapján megállapítja, majd azt a 187. § (3) bekezdése alapján kiutalja.

A bizonyításra kötelezett felet terhelő szakértői díj előlegezésének módját az igazságügyi szakértők díjazásáról szóló 3/1986. (II.21.) IM rendelet 9. § (3) bekezdése szabályozza úgy, hogy az előlegezésre köteles fél a szakértői díj összegét elnöki letétbe helyezi és a bíróság ebből a letétbehelyezett összegből fizeti ki a szakértői díjat az IM rendelet 9. § (9) bekezdése alapján.

Az IM rendelet 9. § (4) bekezdésének a 31/2012. (VI.29.) KIM rendelet 1. § (4) bekezdése által módosított szövege egyértelműen rendezi azt a helyzetet, hogy amennyiben a szakértői díj kifizetésére elegendő összeg nincs letétbe helyezve, akkor a bíróság végzésben kötelezi a felet a szakértői díj letéttel nem fedezett részének a szakértő részére történő megfizetésére. E módosítás 2012. július 7. napján történt hatályba lépésétől kezdődően egyértelmű, hogy a fél közvetlenül a szakértő részére köteles a díj fizetésére, tehát a szakértő a jogosult, a fél pedig a kötelezett. Ebből az is következik, hogy az előlegezési kötelezettség elmulasztása esetén a bíróságnak ez a végzése a Vht. 13. § (1) bekezdése szerinti határozat, amely alapján végrehajtható okirat kiállításának van helye. A végrehajtható okirat kiállítását pedig a szakértő, mint a szakértői díj jogosultja kérheti a díjfizetésre kötelezett féllel, mint adóssal szemben.

A módosítás hatályba lépését megelőzően – így a perbeli jogvita idején is - a bíróság kötelezettsége az IM rendelet 9. § (4) bekezdés alapján az volt, hogy amennyiben a szakértői díj fedezésére nem volt elnöki letét, vagy a letétbe helyezett összeg kevésnek bizonyult, a szakértői díj megállapítására vonatkozó határozatban kellett felhívni a felet arra, hogy a szakértői díjat, illetőleg az elnöki letétből nem fedezett különbözetet 15 napon belül helyezze elnöki letétbe. Ezen jogszabályi rendelkezés alapján hozta meg az alperes a 22. számú végzését.

Vitatható ugyan, hogy ez az előlegezésre felhívó végzés megfelel-e a Vht. 13.§ (1) bekezdésében szabályozott végrehajtható határozat feltételeinek, de a bírói gyakorlat ezen végzés alapján elrendelte a szakértő kérelmére a szakértői díj végrehajtását. A kialakult bírói gyakorlat szerint ugyanis a végzés a szakértőt határozza meg a szakértői díj jogosultjaként. Ezen túlmenően a végzés a Vht. 13.§ (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltételnek is eleget tesz, mert a szakértői díj előlegezésére történő felhívás jelenti a marasztalást. A teljesítésnek a bírósági letétbe helyezés csak a módja, ami nem eredményezi azt, hogy a követelés jogosultja a bíróság.

Ez azt is jelenti, hogy a szakértő, mint jogosult és mint hitelező a szakértői díjának behajtása érdekében a végrehajtási eljárást igénybe tudta volna venni és ezzel tudta volna teljesíteni a Ptk. 340. § rendelkezése szerinti kár elhárítására, illetve csökkentésére irányuló kötelezettségét.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme alapján ezért az ítéletábra azt vizsgálta, hogy a kár elhárítható

lett volna-e a végrehajtási eljárás igénybevételevel.

Az alperesnek a szakértői díjat megállapító 22. számú végzése 2010. április 7. napján emelkedett jogerőre, és erről a 2010. május 13. napján kiadott végzésével tájékoztatta a felperest. Az alperes a 2010. június 16. napján kelt és 2010. július 21. napján jogerős 27. számú végzésével ismételt felhívta az alapper felperesét a szakértői díj 15 nap alatt történő letétbe helyezésére és egyben a felperest pénzbírsággal is sújtotta. A szakértő ezen végzésben megállapított teljesítési határidőig, 2010. augusztus 5. napjáig bízhatott az alapper felperesének önkéntes teljesítésében.

A szakértő azonban már ezt megelőzően, az alpereshez 2010. július 14. napján érkezett beadványában, majd a Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiumának kollégiumvezetőjéhez, illetve a Fővárosi Bíróság elnökéhez írt beadványában is kérte a bíróság intézkedését a szakértői díj utalása érdekében. A felperes tehát az általa célravezetőnek vélt lépéseket megtette annak érdekében, hogy hozzájusson a szakértői díjhoz. A Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiumának kollégiumvezetőjétől 2010. október 19. napján kapta azt a választ, hogy a szakértői díj behajtása érdekében végrehajtás elrendelését kell kérnie. Amennyiben azonban a felperes ezen tájékoztatás alapján 2010. október 19. napján kéri az alapper felperesével szemben a végrehajtást, az már nem lehetett volna eredményes.

Az alapper felperesével szemben ugyanis 2010. július 22. napján közzétették a felszámolási eljárás megindítását, és a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. tv. (Cstv.) 38.§ (3) bekezdése alapján a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni.

A Cstv. 28. § (1) bekezdés f) pontja szerint a hitelezőknek a követeléseik bejelentésére a felszámolás közzétételétől számított 40 nap áll rendelkezésre. Ez a határidő 2010. augusztus 31. napján eltelt, tehát amikor a kollégiumvezető a végrehajtási eljárás megindítására vonatkozó tájékoztatást 2010. október 19. napján megadta a felperesnek, a felperes végrehajtást már nem kezdeményezhetett, és a 40 napos határidőn belüli hitelezői igénybejelentéssel sem élhetett.

A Cstv. 37. § (1) bekezdése rendezi a 40 napon túl, de 180 napon belül bejelentett követelések kielégítésének lehetőségét. Ez a 180 napos határidő 2011. január 18. napján telt el, tehát ha a felperes követelését az alapper felperesével szemben a felszámolási eljárásban 2010. október 19. napján bejelenti, akkor a hitelezők ezen csoportjába tartozott volna.

A felszámolási iratokból azonban egyértelműen megállapítható, hogy az alapper felperesének nem volt vagyona, tehát ha a felperes követelését a kollégiumvezető tájékoztatását követően a felszámolási eljárásban azonnal megpróbálta volna érvényesíteni, az sem vezetett volna eredményre. Az ítéletábra tehát azt állapította meg, hogy nem eredményezte volna a kár elhárítását az sem, ha a felperes az alperes kollégiumvezetőjének tájékoztatását követően végrehajtási eljárást kezdeményez, illetve követelését a felszámolási eljárásban kíséri meg érvényesíteni.

Az alperes a Ptk. 340. § (1) bekezdés második fordulata szerint alkalmazandó kármegosztás alapjául szolgáló felperesi mulasztásnak tekintette azt, hogy a felperes nem tett eleget a 3/1986. (II.21.) IM rendelet 9. § (5) bekezdésében foglalt azon kötelezettségének, amely szerint ha a szakértői díjra előzetesen letétbe helyezett összeg a szakértői díjat előreláthatóan nem fedezi, a szakértő köteles a kirendelésről való tudomásszerzéstől számított 8 napon belül ezt – a rendelkezésére álló adatok alapján megítélése szerint hiányzó összeg és az annak megalapozottságát alátámasztó számítások megjelölésével együtt – a kirendelő szerv felé haladéktalanul jelezni.

A felperes ezen kötelezettségére az alperes alaptalanul hivatkozik, ugyanis az IM rendelet ezen rendelkezését az 2012. július 7. napjától hatályos 31/2012. (VI.29.) KIM rendelet 1. § (4) bekezdése állapította meg, vagyis a szakértő 2009. november 14. napján történt kirendelésekor a szakértőnek

ilyen jogszabályi kötelezettsége még nem volt.

Ezen indokok alapján az ítélőtábla megállapította, hogy az alperes jogellenes magatartása következtében keletkezett a felperesnek az a kára, hogy a szakértői díjához nem jutott hozzá. Ezért a Pp. 253.§ (2) bekezdés alapján az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése, a 339. § (1) bekezdése, valamint a 360. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest 432.000 forint és annak 2010. május 8. napjától esedékes késedelmi kamatainak a megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása következtében mellőzte a felperes perköltség fizetésére történő kötelezését. Az elsőfokú eljárásban személyesen eljáró felperesnek elsőfokú perköltség igénye nem volt, ezért az ebben történő határozathozatalt az ítélőtábla a Pp.78.§ (2) bekezdése alapján mellőzte. Az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti személyes illetékmentessége folytán a tárgyi illetékfeljegyzési jog miatt le nem rótt 25.920 forint kereseti illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

A fellebbezési érték az Itv. 39.§ (2) bekezdés alapján 432.000 forint, a fellebbezési illeték pedig az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján 34.560 forint. A fellebbezés teljes mértékben eredményes volt, ezért a fellebbezési illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli. A Pp. 239. §. alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte az ítélőtábla az alperest a felperes ügyvédi munkadíj formájában felmerült másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Az ítélőtábla észlelte, hogy a felperes annak ellenére leróta a fellebbezési illeték egy részét, hogy az Itv. 62. § (1) bekezdés g) pontja alapján a feleket az ügyben tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg. Ezért a felperes az általa szükségtelenül lerótt 26.000 forint fellebbezési illetéket az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján az illetékügyi hatóságtól visszaigényelheti.

Budapest, 2016. június 21.

. Lukács Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k.
előadó bíró

Kepesné dr. Bekő Borbála s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: